

Brüssel, 6.4.2020
COM(2020) 134 final

KOMISJONI ARUANNE EUROOPA PARLAMENDILE JA NÕUKOGULE

määruse (EL) nr 1219/2012 (millega kehtestatakse üleminekukord liikmesriikide ja kolmandate riikide vaheliste kahepoolsete investeerimislepingute jaoks) kohaldamise kohta

1. Sissejuhatus

Lissaboni lepingu jõustumise järel 1. detsembril 2009 sai liit välismaiste otseinvesteeringute küsimuses ainupädevuse. Enne seda kuupäeva olid liikmesriigid mitme aastakümne vältel pidanud kolmandate riikidega läbirääkimisi ja sõlminud nendega märkimisväärsel hulgal kahepoolseid investeerimislepinguid, mis hõlmasid investeeringute kaitse sätteid välismaiste otseinvesteeringute puhul. Kuigi need lepingud olid rahvusvahelise avaliku õiguse alusel kehtivad, peeti soovitavaks selgitada nendevahelist suhet liidu õiguse ja poliitikaga ning pakkuda õiguskindlust. Peeti asjakohaseks jätta sellised lepingud jõusse seniks, kuni need asendatakse järk-järgult liidu investeerimislepingutega. Tekkis ka vajadus sätestada asjakohased menetlused ja tingimused, mis annavad liikmesriikidele loa sõlmida uusi või muuta olemasolevaid lepinguid kolmandate riikidega.

Sellega seoses võtsid Euroopa Parlament ja nõukogu vastu määruse (EL) nr 1219/2012, millega kehtestatakse üleminekukord liikmesriikide ja kolmandate riikide vaheliste kahepoolsete investeerimislepingute jaoks¹. Määrus jõustus 9. jaanuaril 2013.

Nagu on ette nähtud määruse artiklis 15, teeb komisjon aruande Euroopa Parlamendile ja nõukogule ning kirjeldab määrust ja selle rakendamist ajavahemikul 9. jaanuarist 2013 kuni 31. detsembrini 2019. Artikli 15 kohaselt antakse aruandes ülevaade liikmesriikidelt saadud teadetest ja komisjoni antud lubadest. Vastavalt artikli 15 lõikele 2 käsitletakse aruandes ka vajadust jätkata määruse III peatükis sätestatud lubade andmise mehhanismi kohaldamist.

Kooskõlas võetud kohustusega tagada ELi kaubanduse ja investeerimispoliitika läbipaistvus teatas komisjon 18. veebruaril 2020 oma kavatsusest avaldada edaspidi kõik komisjoni rakendusotsused, milles käsitletakse liikmesriikidele kahepoolsete investeerimislepingute sõlmimiseks antud lube. Otsused avaldatakse kaubanduse peadirektoraadi veebisaidil. Varem teavitati Euroopa Parlamenti ja nõukogu regulaarselt komisjoni tehtavate aruannete kaudu, milles käsitleti liikmesriikidele antud lube.

2. Määruse kirjeldus

Ajutiselt kohaldatavad varasemad lepingud

Määruses selgitatakse *enne* Lissaboni lepingu jõustumist või enne liikmesriigi ELiga ühinemist allkirjastatud liikmesriikide kahepoolsete investeerimislepingute õiguslikku staatust, sätestades liikmesriikidele mehhanismi (vt II peatükk, artiklid 2–6) kohustusega teavitada kõikidest lepingutest, mida nad soovivad jätta jõusse (või jõustuda lasta). Sellele protsessile viidatakse ka kui varasemate lepingute ajutisele kohaldamisele (ingl *grandfathering*). Määruses viidatakse kahepoolsete investeerimislepingute järkjärgulisele asendamisele liidu tasandi lepingutega ning sätestatakse lisaks, et kahepoolsed investeerimislepingud võivad jääda jõusse seni, kuni jõustub leping liidu ja sama kolmanda riigi vahel.

Uute lepingute üle läbirääkimiste pidamise, nende allkirjastamise ja sõlmimise tingimused

¹ ELT L 351, 20.12.2012, lk 40.

Artiklites 7 ja 11 on kehtestatud menetlus ja tingimused, mille alusel võidakse liikmesriikidel lubada alustada kolmanda riigiga läbirääkimisi olemasoleva kahepoolse investeerimislepingu muutmiseks või uue sõlmimiseks ning selle lepingu allkirjastamiseks ja sõlmimiseks. Artiklis 12 on sätestatud kord, mille kohaselt lubatakse liikmesriikidel sõlmida või jõusse jätta sellised kahepoolsed investeerimislepingud, mis allkirjastati *pärast* Lissaboni lepingu jõustumist ja *enne* kõnealuse määruse jõustumist (st vahemikus 1. detsember 2009–9. jaanuar 2013).

Luba ei saa anda, kui ELi tasandi investeerimisläbirääkimisi sama kolmanda riigiga juba peetakse või kui komisjon on esitanud (või on otsustanud esitada) soovitusi selliseid läbirääkimisi alustada. Ülejäänud tingimused selleks, et komisjon lubaks liikmesriigil alustada läbirääkimisi kolmanda riigiga, on järgmised: leping on kooskõlas liidu õigusega ning pädevuse jagunemisega liidu ja liikmesriikide vahel; leping on kooskõlas liidu välistegevuse põhimõtete ja eesmärkidega ning ei takista märkimisväärselt kolmandate riikide ja liidu vaheliste läbirääkimiste pidamist kahepoolsete investeerimislepingute üle ega kõnealuste lepingute sõlmimist.

Komisjon teeb loa andmise otsused nõuandemenetluse kohaselt. Komisjoni rakendusotsuseid on tarvis selleks, et liikmesriigid saaksid alustada läbirääkimisi (artikli 9 menetlus) ja allkirjastada kahepoolseid investeerimislepinguid (artikli 11 menetlus).

Liikmesriikide tegutsemine kahepoolsete investeerimislepingute alusel

Määruse artiklis 13 on sätestatud komisjoni ja liikmesriikide vahelise koostöö kord seoses kahepoolsete investeerimislepingute toimimisega, sh mis puutub nende vaidluste lahendamise mehhanismidesse. Liikmesriikidelt nõutakse komisjoni teavitamist ja temaga koostöö tegemist, kui neile esitatakse konsulteerimistaotlus või nõue investorilt või kolmandalt riigilt kahepoolse investeerimislepingu alusel, mida määrus hõlmab, või kui liikmesriik kavatseb kolmanda riigi suhtes algatada vaidluste lahendamise menetluse.

3. Määruse rakendamine

3.1 Lissaboni lepingu eelsed varasemad ajutiselt kohaldatavad lepingud

Pärast määruse jõustumist teavitasid liikmesriigid 1360 kahepoolsest investeerimislepingust, mida nad soovisid jõusse jätta või jõustuda lasta. Varasemate ajutiselt kohaldatavate kahepoolsete investeerimislepingute loetelu avaldati *Euroopa Liidu Teatajas* 8. mail 2013.² Loetelu ajakohastatakse korrapäraste väljaannete kaudu³.

Loetelust nähtub, et liikmesriigid on sõlminud kahepoolseid investeerimislepinguid juba aastakümneid. Samuti ilmneb loetelust, et iga sõlmitud lepingute arv on liikmesriigiti väga erinev: 2013. aastal olid kõige suurema lepingute arvuga liikmesriigid Saksamaa (123), Itaalia (113), Prantsusmaa (93), Ühendkuningriik (93), Madalmaad (86), Belgia ja Luksemburg (81) ning Hispaania (63).

² ELT C 131. Tuleb märkida, et avaldatud loetelus ei ole veel võetud arvesse Horvaatia ühinemist ELiga (mis jõustus 1. juulil 2013). Eespool nimetatud varasemate ajutiselt kohaldatavate kahepoolsete investeerimislepingute arv 1360 põhineb aga kõigil liikmesriikide artikli 2 kohaselt saadetud teadetel (sh Horvaatia teated, mis on esitatud pärast ühinemist).

³ Kõige värskem kahepoolsete investeerimislepingute loetelu avaldati 13. juunil 2019 (ELT C 198). Selles võetakse arvesse ka uusi lepinguid, mis on sõlmitud alates 2013. aastast, ja lepinguid, mille kehtivus on lõppenud, mis on lõpetatud või mida ei ole alates 2013. aastast uuendatud. Praegu on vastav arv 1286 lepingut.

Samamoodi on lepingute geograafiline jaotus kirju ja üldist mustrit ei ole võimalik eristada. Mitu liikmesriiki on suured kapitali eksportijad ja on seetõttu sõlminud kahepoolseid investeerimislepinguid kolmandate riikidega maailma eri paikades alates 1960. aastatest. Kesk- ja Ida-Euroopa liikmesriigid sõlmisid kahepoolseid investeerimislepinguid poliitilisel ja majanduslikul üleminekuperioodil 1980. ja 1990. aastatel eelkõige OECD riikidega (nt Austraalia, Kanada, Norra, Šveits ja USA). Paljud liikmesriigid on sõlminud kahepoolseid investeerimislepinguid ka endiste Nõukogude Liidu riikidega (sh Kasahstan, Venemaa ja Ukraina) ning Lääne-Balkani riikidega. Peaaegu kõik liikmesriigid on sõlminud kahepoolseid investeerimislepinguid Hiina ja Koreaga. Arvukalt lepinguid sõlmiti ka Vahemere lõunapiirkonna riikide (nt Alžeeria, Egiptus, Maroko, Tuneesia), Türgi, mitme Ladina-Ameerika riigi (nt Argentina, Tšiili, Paraguay ja Peruu), mõne Pärsia lahe riigi (Iraan, Kuveit, Katar, Araabia Ühendemiraadid ja Saudi Araabia) ning mitme Aasia (India, Indoneesia) ja Aafrika riigiga (nagu Angola, Nigeeria ja Lõuna-Aafrika).

Läbipaistvuse tagamiseks ja kooskõlas määruse II peatüki artikliga 4 avaldab komisjon igal aastal ajakohastatud ja konsolideeritud loetelu⁴ kõikidest liikmesriikide allkirjastatud ja sõlmitud kahepoolsetest investeerimislepingutest.

3.2 Teatatud taotlused ja antud load

Loataotlused ametlike läbirääkimiste alustamiseks (artikkel 9)

Ajavahemikul 2013–2019 komisjon:

- sai 304 loataotlust ametlike läbirääkimiste alustamiseks uute kahepoolsete investeerimislepingute üle või olemasolevate lepingute muutmiseks;
- andis 241 luba, millest 164 oli uute lepingute kohta ja 77 olemasolevate lepingute muudatuste kohta;
- lükkas tagasi 6 taotlust põhjendusel, et need puudutasid selliseid kolmandate riikidega sõlmitud lepinguid, mis olid juba hõlmatud ELi tasandi investeerimislepingutega;
- liikmesriigid võtsid loamenetluse ajal tagasi 22 teadet.

Seisuga 31. detsember 2019 on olukord järgmine:

- 27 loamenetlust oli pooleli, kuna komisjon oli palunud liikmesriikidel anda lisateavet lepingute kohta, mille jaoks luba taotleti;
- otsuste tegemise menetlus oli käimas seoses 8 loataotlusega.

Loataotlused uue lepingu sõlmimiseks või lepingu muutmiseks (artikkel 11)

Ajavahemikul 2013–2019:

⁴ Aruandeperioodil avaldati vastavad loetelud 5. juunil 2014 (OJ C 169), 24. aprillil 2015 (OJ C 135), 27. aprillil 2016 (OJ C 149), 11. mail 2017 (OJ C 147) ja 27. aprillil 2018 (OJ C 149).

- edastasid liikmesriigid kokku 76 taotlust uuesti läbi räägitud lepingu allkirjastamiseks ja sõlmimiseks või olemasoleva lepingu muutmiseks;
- komisjon andis artikli 11 alusel kokku 48 luba, millest 24 oli antud uutele lepingutele ja 24 muudatuste tegemiseks. Liikmesriigid võtsid loamenetluse ajal tagasi 3 taotlust.

31. detsembri 2019. aasta seisuga oli pooleli 25 loamenetlust, kuna komisjon oli palunud liikmesriikidel anda lisateavet lepingute kohta, mille jaoks luba taotleti.

Lissaboni lepingu ja kõnealuse määruse jõustumise vahelisel ajal allkirjastatud lepingute loataotlused (artikkel 12)

- Liikmesriigid edastasid artikli 12 kohaselt 62 loataotlust 1. detsembrist 2009 kuni 9. jaanuarini 2013 allkirjastatud lepingute suhtes.
- Komisjon andis artikli 12 alusel kokku 33 luba, millest 16 oli antud uutele lepingutele ja 17 olemasolevate lepingute muutmise protokollidele.

31. detsembri 2019. aasta seisuga oli ülejäänud 29 loamenetlust pooleli, kuna liikmesriikidel oli palutud anda lisateavet.

Antud lubade statistika

Järgmises tabelis on näha aruandeperioodil 2013–2019 artiklite 9, 11 ja 12 alusel antud lubade statistika.

Artiklite 9, 11 ja 12 alusel <u>antud</u> load (2013–2019)								
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Kokku
Artikkel 9 – <u>läbirääkimiste</u> <u>pidamise</u> load:								
Uued lepingud ⁵	44	49	1	8	49	2	11	164
Muudatused	28	13	–	5	23	–	8	77
Kokku	72	62	1	13	72	2	19	241
Artiklite 9, 11 ja 12 alusel <u>antud</u> load (2013–2019)								
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Kokku
Artikkel 11 – <u>sõlmimise</u> load:								
Uued lepingud	8	5	1	3	3	2	2	24
Muudatused	7	10	4	–	–	1	2	24
Kokku	15	15	5	3	3	3	4	48

⁵ Kahepoolsed investeerimislepingud.

Artikkel 12 – load:								
Uued lepingud	15	1	–	–	–	–	–	16
Muudatused	17	–	–	–	–	–	–	17
Kokku	32	1	–	–	–	–	–	33
Artiklite 9, 11 ja 12 alusel antud load kokku								322

Tabelist nähtub, et määruse rakendamise esimesel kahel aastal, 2013 ja 2014, oli loataotluste ja antud lubade hulk suur – eelkõige uute läbirääkimiste alustamiseks (artikkel 9). Aastal 2015 oli lubade arv aga väga väike. Sel ajal arutati ja töötati välja ELi põhimõtteid investeerimispoliitika muudetud lähenemisviisi küsimuses. Suurem osa loamenetlusi pandi selleks ajaks ootele. Loataotlused said uue hoo sisse järgnenud aastatel, kuid vähenesid märgatavalt taas 2018. aastal. Suhteliselt suur lubade arv aastatel 2017 ja 2019 tuleneb osaliselt sellest, et mõni liikmesriik taotles luba alustada korraga läbirääkimisi mitme kolmanda riigiga.⁶

Tasub rõhutada, et määruse seitsme rakendusaasta jooksul oli artikli 11 alusel antud investeerimislepingute allkirjastamise ja *sõlmimise* lubade arv suhteliselt väike: 48 (mis jaotub 24 uueks lepinguks ja 24ks olemasoleva lepingu muutmiseks). Niisiis, suurem osa määruse alusel loa saanud läbirääkimisi ei ole veel lõpule viidud. Need andmed näitavad, et investeerimisläbirääkimiste pidamine ja lõpule viimine on pikaajalised protsessid: siiani on määruse alusel allkirjastatud veel 40 kahepoolset investeerimislepingut (millest 16 on allkirjastatud artikli 12 erimenetluse alusel).

Enamik määrusekohaseid loataotlusi pärines Tšehhilt, Ungarilt, Itaalialt, Leedult, Maltalt, Portugalilt, Rumeenialt, Slovakkialt ja Hispaanialt. Mis puudutab artiklite 9, 11 ja 12 alusel saadud 442 kahepoolse investeerimislepingu teate jagunemist kolmandate riikide vahel, on üldpilt kirju ning erilisi üldistusi geograafiliste suundumuste kohta ei ole võimalik teha.⁷ Nende riikide hulgas, mille kohta liikmesriigid esitasid kõige rohkem taotlusi, on Iraan, Kasahstan, Nigeeria, Saudi Araabia, Katar ja Araabia Ühendemiraadid.

Et tagada kahepoolsete investeerimislepingute ja ELi investeerimispoliitika kooskõla, peavad loa saanud kahepoolsed investeerimislepingud või olemasolevate lepingute muudatused hõlmama ELi muudetud lähenemisviisi põhielemente ja nõudeid. Sellega seoses on oluline märkida, et määruse seitsmeaastase rakendusaja jooksul on ELi investeringukaitse poliitikat märkimisväärselt muudetud ja arendatud. 2015. aastal, pärast Atlandi-ülese kaubandus- ja investeerimispartnerluse (TTIP) arutelu, tutvustas komisjon oma kõikide edasiste ELi investeerimiskaitse läbirääkimiste muudetud nõudeid.

⁶ Hispaania 22 muudatuse tegemiseks ja Slovakkia 34 kahepoolseks investeerimislepinguks aastal 2017, Madalmaad 8 muudatuse tegemiseks ja 2 investeerimislepinguks aastal 2019.

⁷ Arvestades kõiki artiklite 9, 11 ja 12 alusel saadud loataotlusi, on kolmandad riigid saanud liikmesriikidelt kõige rohkem viis läbirääkimiste pidamise taotlust.

Pärast seda on EL astunud samme nii kahe- kui ka mitmepoolisel tasandil, et muuta investori ja riigi vaheliste vaidluste lahendamise süsteemi. EL on oma kahepoolsetes investeerimislepingutes kolmandate riikidega asendanud traditsioonilise *ad hoc*-vahekohtu investorite ja riigi vahel püsivama vaidluste lahendamise mudeliga, mis on inspireeritud olemasolevatest rahvusvahelistest kohtutest, nt investeerimiskohtu süsteem (ICS). ICSi kohtud koosnevad kohtunikest, kelle lepinguosalisel on ametisse nimetanud tähtajaliselt ning kes vastavad rangeimatele pädevuse, sõltumatuse ja erapooletuse nõuetele. Samuti vastavad ICSi menetlused rangetele läbipaistvusnõuetele, sh kohtuprotsessi dokumentide avaldamine ja kolmandate poolte sekkumise võimaldamine.

Siiski tuleks märkida, et ELi lepingute alusel loodud investeerimiskohtu süsteemid on mõeldud kasutamiseks üleminekuajal ja need asendatakse mitmepoolse investeerimisvaidluste lahendamise mehhanismiga, kui see mehhanism jõustub. Nimelt viib EL praegu koos ÜRO rahvusvahelise kaubandusõiguse komisjoniga (UNCITRAL)⁸ mitmepoolset tasandil ellu mitmepoolse investeerimiskohtu loomise projekti, mida hakatakse kohaldama ELi liikmesriikide ja kolmandate riikide vahelistele tulevastele ja olemasolevatele kahepoolsetele investeerimislepingutele, sh neile, mis on jõus.

Komisjoni otsustes anda liikmesriikidele luba sõlmida kolmandate riikidega uusi kahepoolseid investeerimislepinguid võetakse praegu nii palju kui võimalik arvesse ELi investeerimiskaitse ja -vaidluste lahendamise muudetud lähenemisviisi. Investeerimiskaitse nõuetega seoses hõlmab see järgmist: reguleerimisõiguse kinnitamine; õiglase ja võrdse kohtlemise nõude selge piiritlemine; otsese ja kaudse sundvõõrandamise selge määratlemine; keeld leevendada investeeringute edendamiseks riiklikke keskkonna- või töölaseid õigusnorme või nõudeid või jätta need õigusnormid või nõuded tegelikkuses jõustamata; viide inimõigustele ja kestlikule arengule ning vajadusele edendada ettevõtte ühiskondliku vastutuse rahvusvaheliselt tunnustatud norme, nagu OECD suunised rahvusvahelistele ettevõtetele ning ÜRO äritegevuse ja inimõiguste juhtpõhimõtted.

Investeerimisvaidluste lahendamise seoses hõlmab see järgmist: käitumisjuhend kohtu liikmete jaoks; läbipaistvust käsitlevad eeskirjad; kohustus allutada vaidlused tulevasele mitmepoolsele investeerimiskohtule; sätted kohaldatava õiguse kohta, et tagada ELi õiguskorra autonoomia säilimine. Arvestades taotletavat eesmärki asendada liikmesriikide kahepoolsete investori ja riigi vaheliste vaidluste lahendamise sätted mitmepoolse investeerimiskohtuga ning võttes arvesse ressursse, mida võib nõuda eraldiseisvate investeerimiskohtu süsteemide loomine kõikide liikmesriikide kahepoolsete investeerimislepingute alusel, ei nõua komisjon praeguse seisuga ELi liikmesriikidelt ICSide loomist nende kahepoolsete investeerimislepingute alusel. Pigem toetatakse mitmepoolse investeerimiskohtu loomist selle kaudu, et liikmesriigid võtavad läbirääkimistel oma lepingupartneritega kohustuse kasutada tulevikus mitmepoolset investeerimiskohut.

Liikmesriigid peavad samuti tagama, et uued või muudetud kahepoolsed investeerimislepingud on kooskõlas ELi õigusega (artikli 9 lõige 2) ja et ükski säte ei takista liikmesriigil täitmast tema kohustusi, mis tulenevad Euroopa Liidu liikmesusest.⁹ Selleks soovib komisjon lisada nn piirkondliku majandusintegratsiooni organisatsiooni klausli (REIO).

⁸ https://uncitral.un.org/en/working_groups/3/investor-state.

⁹ Liikmesriikide ja ELi kandidaatriikide vahelised kahepoolsed investeerimislepingud on lubatud tingimusel, et need lõpetatakse võimalikul ühinemisel kohe. Pidades silmas Achmea kohtuotsust (C-284/16).

Määruse artikli 13 alusel on komisjonil võimalus sekkuda juhtudel, kus liikmesriigid esinevad kostjana. Vaidluste puhul, millest liikmesriigid on artikli 13 alusel teavitanud, on komisjon seni sekkunud või soovinud sekkuda kolmel juhul: üks puudutas riigiabi küsimusi, üks oli seotud ELi ühtse kriisilahenduskorraga ja üks puudutas ELi energiapoliitika raamistiku rakendamist liikmesriigi poolt. Arvestades nende juhtumite seotust ELi väljakujunenud poliitikaga, on komisjoni sekkumise eesmärk selgitada ELi õigusraamistikku ja menetlusi seoses vaidluste asjaoludega. Ühe juhtumi korral lubas komisjon liikmesriigil alustada vaidluste lahendamise menetlust kolmanda riigi vastu, kuid kõnealune liikmesriik ei jätanud lõpuks menetlust.

4. Määruse III peatüki jätkuva kohaldamise vajaduse läbivaatamine

Määruse üldine eesmärk sätestada liikmesriikide kahepoolsete investeerimislepingute jaoks vajalik üleminekukord seniks, kuni nende need asendatakse järk-järgult liidu tasandi investeerimislepingutega, on endiselt asjakohane.

Alates määruse jõustumisest on liit sõlminud neli investeringute kaitset käsitlevat lepingut, s.o Kanada, Mehhiko, Singapuri ja Vietnamiga. Ükski investeerimiskaitse sätestest ei ole veel jõustunud¹⁰. Peale jõustumist asendavad need neli lepingut kokku 57 investeerimislepingut, mille on sõlminud liikmesriigid. Praegu käivad ELi tasandil investeerimisläbirääkimised mitme kolmanda riigiga, nagu Hiina, Tšiili, Indoneesia, Jaapan ja Tuneesia.¹¹

Arvestades liikmesriikide nõudlust uute investeerimislepingute sõlmimise või olemasolevate muutmise järele ning arvestades, et seniste lepingute asendamine ELi investeerimislepingutega võtab aega, on olemas vajadus jätkata määruses (EL) nr 1219/2012 sätestatud üleminekukorra rakendamist. Seda kinnitab asjaolu, et aruandeperioodil sai komisjon liikmesriikidelt pidevalt kahepoolsete investeerimislepingute taotlusi, olgugi et nende esitamisel esines kõikumisi. Mõned liikmesriigid esitasid III peatüki alusel märkimisväärse hulga taotlusi ja kolmandate riikide võrgustiku geograafiline mitmekesisus viitab sellele, et investeerimislepinguid nähakse kasuliku vahendina liikmesriikidele majanduslike võimaluste ning erihuvide ja -prioriteetide teostamiseks juhtudel, mil liidu huvi on piiratud.

Tulevikku vaadates on julgustav, et mitmed liikmesriigid¹² kas on juba üle vaadanud või vaatavad praegu üle oma kahepoolsete investeerimislepingute näidistekste, et asendada vanemad kahepoolsed investeerimislepingud uutega, mis vastavad ELi muudetud investeerimispoliitikaga kooskõlas olevatele ajakohastatud nõuetele. Selles kontekstis ei ole määruse III peatükk mitte ainult vajalik vahend selliste kahepoolsete algatuste lubamiseks, mis põhinevad ELi uusimaid investeerimispoliitika nõudeid kajastaval kriteeriumitel, vaid sisaldab lisaks mehhanisme, mida võimaldavad tagada komisjoni ja liikmesriigi poliitikadialoogi.

¹⁰ CETA ja Singapuri investeringute kaitse leping on endiselt liikmesriikides ratifitseerimisel. Euroopa Parlament andis oma nõusoleku ELi ja Vietnamiga vahelisele investeringute kaitse lepingule 12. veebruaril 2020 ja liikmesriigid peavad lepingu veel ratifitseerima. ELi ja Mehhiko assotsieerimislepingu teksti ajakohastamine on lõppjärgus.

¹¹ Täielik loetelu: <https://trade.ec.europa.eu/doclib/html/118238.htm>.

¹² Näiteks võtsid Madalmaad 2019. aastal vastu uue kahepoolse investeerimislepingu näidisteksti, mille alusel pidada uuesti läbirääkimisi vanade lepingute üle. Mitu liikmesriiki töötab praegu sarnaste algatustega.

Kõige olulisem on see, et III peatükki võib pidada tõhusaks vahendiks, mis võimaldab liikmesriikidel edendada ELi muudetud investeerimispoliitika lähenemisviisi ja nõudeid kogu maailmas. Liikmesriikidel on võimalus tegutseda ELi ajakohastatud nõuete kaitsjana piirkondades, kus ELi lepingud puuduvad. Komisjon julgustab endiselt liikmesriike ajakohastama oma vanu lepinguid, et tagada üldine kooskõla ELi lähenemisviisiga. Võttes arvesse, et liikmesriigid lisavad oma uutesse või muudetud kahepoolsetesse investeerimislepingutesse sätteid, et tagada tulevaste mitmepoolsete vaidluste lahendamise mehhanismide kohaldamine, on need lepingud ja liikmesriikide aktiivne toetus mitmepoolsele investeerimiskohtule UNCITRALi aruteludes seega kasulik vahend seesuguse uue mitmepoolse mehhanismi kohaldamise edendamiseks, kui see jõustub.

Selle taustal soovitab komisjon jätkata III peatüki kohaldamist määruse alusel.
